

Stabilność zamkniętego układu regulacji.

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z badaniem stabilności zamkniętego układu regulacji automatycznej z wykorzystaniem: kryterium Nyquista oraz kryterium Hurwitza. Rozważmy zamknięty układ regulacji składający

się z obiektu o transmitancji $G_o(s) = \frac{10}{s^3 + 2s^2 + 2s + 1}$ oraz regulatora PID o transmitancji:

$G_r(s) = k \left(I + \frac{I}{T_i s} + \frac{T_d s}{T_s + I} \right)$. Nastawy regulatora należy przyjąć na początku następujące:

$k = 2$, $T_i = 1$ [s], $T_d = 0.5$ [s], $T = 0.01$ [s] (**UWAGA** : wartości T nie zmieniać w trakcie - jest to nastawa, tylko stała cecha konstrukcyjna regulatora)

UWAGA: W celu ułatwienia wykonania zadania można zbudować krótkie procedury np. wyznaczające transmitancję układu otwartego i rysujące wykres Nyquista lub wyznaczające transmitancję układu zamkniętego i sprawdzające spełnienie kryterium Hurwitza. Argumentami wejściowymi procedur powinny być nastawy regulatora. W MATLAB-ie są dostępne instrukcje warunkowe: np. **if ... else ... end** ; (zob. help) . Do wyprowadzania komunikatów można użyć instrukcji **msgbox** , np. **msgbox ('układ stabilny!')** . Pierwsza znacząca linia procedury typu „function” w MATLAB - ie musi mieć następującą postać: **function[lista argumentów wyjściowych] = nazwa (lista argumentów wejściowych)** . Argumenty we/wy są opcjonalne. Przykładowo: pierwsza linia procedury do badania stabilności metodą Hurwitza może mieć postać: **function[] = hurwitz (k , Ti , Td)** .

Wykonanie ćwiczenia.

1. zapisać transmitancję obiektu.
2. zapisać transmitancję regulatora ze zdefiniowaniem jego parametrów.
3. wyznaczyć transmitancję układu otwartego przy pomocy funkcji **series**.

• Badanie stabilności z wykorzystaniem kryterium Nyquista:

1. wyznaczyć wykres Nyquista dla układu otwartego: przy pomocy instrukcji **nyquist** . W razie potrzeby przeskalować.
2. Jeśli układ jest niestabilny, opisać wykres używając **title** i charakterystykę układu niestabilnego zapisać do wydrukowania. Następnie przyjąć nowe nastawy regulatora, które będą mogły zapewnić stabilność i powtórzyć czynności 2 - 5 aż do uzyskania stabilności układu zamkniętego. Po uzyskaniu stabilnego układu zamkniętego wykres Nyquista zapisać. Stabilizować należy zmieniając tylko jedną nastawę regulatora, i nie zmieniając pozostałych. Przy zmianie nastaw kierować się przebiegiem ch-ki Nyquista układu otwartego. Łącznie mają być trzy przykłady ustabilizowania , po 1 przykładzie dla każdego parametru.

• Badanie stabilności z wykorzystaniem kryterium Hurwitza:

1. Wyznaczyć transmitancję układu zamkniętego przy pomocy funkcji **cloop**: **[lz , mz] = cloop (lotw , motw , -1)**;
2. Mając zdefiniowaną transmitancję układu zamkniętego zdefiniować wszystkie podwyznaczniki Hurwitza: **h1= [...] , h2 = [...] , h3 = [...]**. Zapis tablicy dwuwymiarowej w MATLAB-ie ma następującą postać: elementy wiersza oddzielamy spacją lub przecinkiem, przejście do nowego wiersza: średnik „;” .
3. Wyliczyć wartości podwyznaczników przy pomocy instrukcji **det**. Sprawdzić ich znak (można użyć instrukcji **sign**). W razie stwierdzenia niestabilności kolejność postępowania jest analogiczna jak w przypadku kryterium Nyquista. (tak zmieniamy nastawy regulatora, aby otrzymać układ stabilny).

UWAGA: W sprawozdaniu zamieścić też dwa przykłady odpowiedzi skokowej układu zamkniętego: dla układu stabilnego i dla układu niestabilnego.

☺ UWAGA: Nie zabierać tej instrukcji !!! ☺